

Quo vadis Europa?

La cimera europea d'Hèlsinki va marcar el nou camí de la Unió Europea: l'ampliació. Il·lustres europeistes com Delors, però, alerten sobre el que consideren "una fugida endavant" que només durà a la descafeïnitació del projecte inicial europeista.

Una Unió Europea amb 545 milions d'habitants? Amb vint-i-tres llengües oficials (català, èuscar i unes quantes més al marge)? Amb fronteres que toquen Síria, l'Iraq i l'Azerbaitjan? Una Unió Europea, en definitiva, amb més de vint estats? Un projecte llunyà al·legaran els uns; que els ciutadans de més de seixanta anys mai no veuran, insistiran els altres.

La història recent il·lustra canvis més radicals i més sorprenents. Molt més arriscat hauria estat de predir, ara fa vint anys, quan l'exèrcit soviètic ocupava l'Afganistan, que l'URSS desapareixeria el 1991. Ningú no podia imaginar la defunció d'aquella superpotència. Ben altrament, ara el canvi europeu és previst i planificat. Ja n'hi ha els fonaments posats i els plànols dibuixats. Més, l'edifici s'ha començat a construir i tot. En van posar la primera pedra, el desembre a Hèlsinki, els líders màxims de la Unió Europea; i ara ja són tretze els països candidats a entrar al club. Amb sis ja s'hi negociava des del 1998, i amb sis més s'hi comença a negociar aquest mes de febrer. Només Turquia, pagant el seu dèficit democràtic i de manca de respecte dels drets humans, s'haurà d'esperar.

El camí ha començat, però no tothom és conscient d'on portarà. La magnitud d'aquesta ampliació és tal que podria comparar-se en importància a la que tindria una expansió dels Estats Units que volguessin abastar Mèxic i l'Amèrica Central.

L'europeu Delors critica Europa. Alguns dubtes s'han aixecat després de la cimera d'Hèl-

sinki sobre les conseqüències del pas fet. Particularment significatives foren les declaracions de Jacques Delors, a *Le Monde*. El títol de portada, a quatre columnes, era ben eloqüent: "L'europeu Delors critica Europa". Perquè l'ex-president de la Comissió Europea, símbol vivent de l'europeisme militant, alerta que aquest no és el projecte que volien els iniciadors de la Unió; que la integració europea, a conse-

qüència d'una estratègia d'ampliació deguda a una fugida endavant dels Quinze, es podria diluir, descafeïnar.

És una de les veus que consideren que el camí emprès s'allunya de l'Europa política i que pot reduir el projecte a un simple gran espai econòmic europeu. Ara, quan algú centra les crítiques en la forma, en l'estratègia, també critica indirectament el fons, l'ampliació: una ampliació que

ARXIU / EFE

Jacques Delors, ex-president de la Comissió Europea. Delors ha manifestat recentment que l'ampliació de la UE és només una fugida endavant i no representa la idea inicial de la Unió.

200.000 LUXEMBURGESOS VALEN VUIT MILIONS D'ALEMANYS

Les mateixes regles que establí el Tractat de Roma el 1957 per a una comunitat de sis membres, que ara ja en té quinze, han acabat deformant alguns dels equilibris de poder que el Tractat establia. Un dels desequilibris més flagrants és la distribució de vots per país, com es veu comparant dos extrems, el país més gran i el més petit: Alemanya té un vot per cada vuit milions d'habitants i el Luxemburg en té un per cada 200.000.

Per corregir realitats com aquesta i adaptar la UE a una pròxima ampliació la Comissió Europea va presentar, el 26 de gener proppassat, les seves propostes de reforma a l'anomenada Conferència Intergovernamental. Heus-ne aquí els punts principals:

● **Distribució dels vots dels estats membres:** La majoria de decisions de la Unió Europea es prenen per majoria qualificada, fixada en 62 vots. Cada estat té un nombre de vots aproximadament proporcional a la seva població, però molt beneficiós per als països menys poblats. La distribució de vots és la següent:

ESTAT	VOTS	POBLACIÓ	%
Alemanya	10	82.038.000	15,04
Àustria	4	8.082.000	1,48
Bèlgica	5	10.213.000	1,87
Dinamarca	3	5.313.000	0,97
Espanya	8	39.394.000	7,22
Finlàndia	3	5.160.000	0,95
França	10	58.966.000	10,81
Grècia	5	10.533.000	1,93
Irlanda	3	3.744.000	0,69
Itàlia	10	57.612.000	10,56
Luxemburg	2	429.000	0,08
Països Baixos	5	15.750.000	2,89
Portugal	5	9.980.000	1,83
Regne Unit	10	59.247.000	10,86
Suècia	4	8.854.000	1,62

La CE planteja dues opcions: 1) modificar la distribució de vots per augmentar els dels estats més poblats; 2) establir la majoria qualificada quan una votació tingui la majoria simple dels estats membres i representi la majoria de població total de la Unió.

● **Nombre de Comissaris:** Actualment n'hi ha 20 (un per país, tret dels cinc grans: Alemanya, França, el Regne Unit, Itàlia, Espanya, que en tenen dos). La Comissió Europea també planteja dues possibilitats: 1) mantenir-ne 20 i, quan hi hagi més de vint països dintre la Unió, instaurar un sistema rotatori; 2) un comissari per estat membre (poden arribar a 28), amb una reestructuració important de la CE per donar més poder al president.

● **Reduir les decisions per unanimitat:** La CE proposa d'augmentar les decisions que es prenen amb vot per majoria i limitar la necessitat de la unanimitat a àmbits com les qüestions institucionals, les que necessiten aprovació dels parlaments de cada país i les de fiscalitat i seguretat social.

● **Flexibilitat:** És un mecanisme ja previst per l'actual Tractat, que permet que un grup de països pugui avançar més que no la resta, quant a integració en alguns aspectes, sense sortir de l'àmbit comunitari. La CE proposa de facilitar aquesta pràctica, que permet l'establiment d'una Europa de dues velocitats. També proposa d'estendre aquesta flexibilitat a la política exterior, una de les mancances més crítiques de la Unió Europea.

pot trigar més o menys, que pot fer-se amb una estratègia o amb una altra, però que no és únicament desitjable, sinó també inevitable. No veure-ho és miopia.

Les tres raons d'una ampliació. En el fons, aquesta ampliació en marxa vol casar política i geografia. Si ara, quan parlem d'Europa, la limitem impròpiament a la Unió Europea, l'ampliació farà que aquest ús impropï ho sigui menys, perquè la UE ja no serà un nucli reduït dins el continent (ni que sigui en expansió permanent), sinó que n'englobarà una gran part.

És una ampliació necessària per tres raons: polítiques, econòmiques i morals. És una necessitat

política perquè és una inversió rendible en termes d'estabilitat, per a evitar la divisió entre una Europa rica i satisfeta i una Europa pobra i sense esperança. Mantenir aquest nou "mur de Berlín" acceleraria la pressió migratòria, afebliria les ja prou dèbils democràcies en marxa i augmentaria les tensions ètniques.

En el pla econòmic, ningú no deixa de veure les dificultats d'integrar països amb un nivell econòmic molt inferior al de la Unió. Una dada ho il·lustra: amb la hipotètica entrada de tots tretze, la població de la Unió Europea augmentaria un 45% -de 374 milions d'habitants passaria a 545 milions-, però el PIB només pujaria un 7%. Els nombres can-

ten, però no podem oblidar que s'obriria un mercat de 171 milions de consumidors.

La tercera raó que impulsa l'ampliació és moral. I aquesta, als qui han viscut la transició democràtica d'Espanya, quan la bandera d'Europa era una il·lusió i una fita, no cal explicar-la gaire. I ningú no pot al·legar que les pàgines de la història europea s'han escrit més a Barcelona, Madrid, París o Londres que a Budapest, Varsòvia o Praga.

Delors adverteix que avancem cap a un gran espai econòmic, que vol englobar una gran part del continent, però que això debilitarà la integració política; adverteix que fer avançar conjuntament vint països implica

ARXIU / EFE

alentir la velocitat del comboi.

Però determinats mecanismes, alguns de ja existents, i alguns encara per inventar, poden permetre que l'avantguarda, els països més avançats, puguin anar més lluny en la integració. No seria cap novetat. Què és si no la moneda única, que només han adoptat dotze dels quinze membres actuals de la Unió? O l'acord de Schengen, que ha eliminat el control fronterer només dels deu països que van signar-lo? Són iniciatives sempre difícils perquè els països que en queden fora sempre proven de limitar els moviments en què no participen.

La reforma inevitable. Fa més de cent anys, un alemany, Bismarck, va dir que els països evoquen el nom d'Europa quan són massa dèbils o porucs per a actuar per ells mateixos. Molt han canviat les coses, tot i que encara hi ha una tendència, ben humana –i per tant comprensible i criticable alhora–, de culpar Europa dels pecats propis.

Un quant temps més tard, dos francesos, Monnet i Schumann, van sembrar una idea que va fructificar. Naixia una comunitat que des de llavors no ha parat de créixer. De sis membres inicials

a nou, de dotze als quinze d'ara, o als possibles vint-i-vuit del futur.

Una comunitat que s'ha dotat d'unes institucions que han donat proves d'eficàcia, d'uns engranatges que, després de quatre dècades, gairebé tenen vida pròpia. A vegades ha estat justament aquesta la crítica. El nord-americà Zbigniew Brzezinski ha afirmat que la construcció europea s'ha convertit més en un procés que en una causa; que el sosté l'impuls burocràtic de la seva enorme maquinària institucional, que ve a suplir la manca de

passió i de sentit de missió.

Crítica a la falta d'ànima d'un procés que inclou un elogi de les institucions en què se sustenta. La màquina ha funcionat, encara rendeix, però va al límit de la seva capacitat. Els primers indicis de col·lapse ja han aparegut, i tota nova ampliació és inviable sense un canvi. Els principals aspectes a reformar són els que van quedar pendents en la negociació del Tractat d'Amsterdam, el 1997: la reforma de la Comissió Europea, un nou repartiment dels vots de cada país, i la limitació del dret de vet.

Són qüestions transcendents en què cada país està disposat a plantar batalla fins al final, perquè

toquen l'essència del poder a l'hora de prendre decisions en aquesta Unió Europea que Delors mateix, ja fa molts anys, va qualificar d'OPNI (Objecte Polític No Identificat). Un invent singular que ha donat proves de bon funcionament i que ha proporcionat excel·lents resultats, però que ara necessita una transformació. Una reforma dels elements concrets i una reflexió sobre els objectius globals. Respondre a la pregunta "Quo Vadis Europa?". On vas?

Jaume Masdeu

Cimera a Hèlsinki, celebra el desembre passat. En aquesta trobada la UE va posar els fonaments de l'ampliació.

Escola La Masia

C/. Les Barraques, 8/n.
MUSEROS (València)

Tlf. 961441212 Fax 961450008

E-mail: masia@futurnet.es

MATRÍCULA OBERTA

Etapes	Serveis
*Educació Infantil (3-5 anys) *Educació Primària (6-11 anys) *Educació Secundària (12-16 anys)	*Menjador escolar *Transport escolar *Gabinet psicopedagògic *Coral, teatre, tallers, informàtica *Escola d'Estiu (Juliol)
-Escola Concertada-	-Ensenyament en valencià-